

e Møtereferat

Dato: 25.09.2018
Tid: 08:00-16:00
Sted: Anleggsbefaring i forbindelse med anbud på busstjenester i Ruters vestregion

Deltagere fra følgende selskaper:

AGA	Ekoenergetyka	Nettbuss AS	Unibuss
AirLiquide Skagerak	FourC	Nobina	VEAS
Akerhus Kollektivterminaler	GodEnergi	Norgesbuss	Volvo Truck Center
Bertel O. Steen	IVECO Norge	Norsk H2 AS	Bussanlegg
Boreal Buss	Keolis Norge	Norsk Scania AS	
E.ON Nordic	MAN	Ruter	

Referat anleggsbefaring

Referatet er ikke ment å være en fullstendig beskrivelse av alle forhold som kommer frem på anleggsbefaringen, og det vil ikke være fullt ut dekkende for alt som har blitt sagt.

Furuveien 8, Furubakken på Bekkestua

Orientering fra Bussanlegg AS (BA)

Tilleggsopplysninger

- Anlegget eies av Bussanlegg AS.
- Bygget i 1985
- Tomt: 12,5 mål
- Verksted vil være godkjent for PKK-kontroller fra oppstart.
- 2 stk 25000 liter dieseltanker som tilhører anlegget.
- Deler av bygget leies i dag av en annen leietaker.
- Til sammen er det i dag stasjonert 160 sjåførere, 4 trafikkledere og 3 administrative personer.
- Anlegget er i dag delt mellom Nettbuss og Norgesbuss. Nettbuss har 17 busser der i dag som går på kontrakten Vestre Aker, mens Norgesbuss har 36 busser som går på kontrakten Bærum Øst.
- Vaskehallen har gjennomkjøring og plass til to busser. Vaskemaskin fra 2013 – Brøvig.
- Hybelhus. Forslaget er at operatøren som vinner anbudet vil få muligheten til å leie hele eller deler av hybelhuset, men dette vil være en avtale mellom BA og operatøren og går ikke gjennom Ruter. Operatøren vil få en tidsfrist på å svare på om den ønsker å leie hybler
- Hybelhuset har 36 hybler av varierende størrelse og ble oppgradert i 2011.

Spørsmål og svar

- Spørsmål: Hvilken forsyningsform av hydrogen legges det opp til på anlegget?
Svar: Forsyning av hydrogen vil være operatørens ansvar.

- Spørsmål: Hvilken tilstand er asfaltdekket, og er det noen planer for oppgradering?
Svar: *Asfaltdekket lappes regelmessig, og det vil bli lagt nytt i forbindelse med oppgradering av anlegget.*
- Spørsmål: Når vil bremseseter bli oppgradert?
Svar: *Ny bremseseter vil være installert innen 1. januar 2019.*
- Spørsmål: Finnes det målsatte tegninger over verkstedet?
Svar: *Det vil utarbeides målsatte tegninger over bussanlegget.*
- Spørsmål: Vil vaskehallen bli forlenget?
Svar: *Ja, den skal være lang nok til to leddbusser.*
- Spørsmål: Hvor gammel er vaskemaskin og underspylingsanlegget?
Svar: *Både vaskemaskin og underspylingsanlegg er fra 2013.*
- Spørsmål: Finnes det vanngjenvinningsanlegg?
Svar: *Etterskrift: Vaskemaskinen er ikke levert med vanngjenvinning. Bussanlegg vil vurdere ettermontering av vanngjenvinning med rensefunksjonalitet før anbudsoppstart.*
- Spørsmål: Er det aktuelt med sone inndeling av vaskehallene med port i midten i forbindelse med oppgraderingen?
Svar: *Operatørene kan komme med forslag på hva som er hensiktsmessig.*
- Spørsmål: Blir søyleløfterne byttet? Erfaringsmessig fungerer disse dårlig for laventrebusser.
Svar: *Nei, disse vil bli overhaldt på stedet. Operatørene bes komme med innspill til dette.*
- Spørsmål: I hvilken stand er kantinen?
Svar: *Kantinen må oppgraderes med fettutskiller hvis det skal være kantinedrift. Dette bekostes ikke av eier.*
- Spørsmål: Hva finnes av møterom på bussanlegget?
Svar: *«Skolerommet» i 2. etasje, som vi så på under befaringen, og et til i andre enden av 2. etasje.*
- Spørsmål: Hvordan tenker Ruter at bussdriften skal fungere når anlegget bygges om?
Svar: *Anlegget forutsettes bygget om før oppstart juli 2020. Spørsmålet er derfor ikke relevant for anbudet.*
- Spørsmål: Hvor gamle er dieseltankene i bakken?
Svar: *Tanker og rør er fra 2008. De blir trykktestet og kontrollert i henhold til krav.*
- Spørsmål: I hvilken grad blir hybelhuset benyttet av dagens operatører?
Svar: *Alle hyblene er utleid til dagens operatør. Nettbuss opplyser at dere leiepriser til sjåførene ligger på mellom kr 4.500 – 6.000, men at de yter et lite tilskudd for å holde leieprisene lave nok for at hyblene blir utleid.*

Lommedalsveien 229, Lommedalen

Orientering av Ruter, AGA og Nettbuss

Tilleggsopplysninger

- Anlegget eies av Arnesen Guriby - AGK Eiendom og Asker Eiendom AS
- Tomten er på 21,8 mål
- Bygget er fra 1990. Administrasjonslokalene er ganske nye (fra 2010).
- Nettbuss er på anlegget i dag med 38 busser og 109 sjåførere, hvorav 70 er faste. 2 driftsledere, 4 piketter og 4 stykker på verkstedet.
- Anlegget har eget biogassanlegg som gir drivstoff til 17 biogassbusser.
- Anlegget er romslig og det er god plass til bussene.
- Verkstedet har fire verkstedsspor, men det er ikke gjennomkjøring.
- Verkstedet er veldig kaldt på vinteren ettersom biogassanlegget ikke fungerer. Ventilasjonen er også dårlig. Dette til tross for omfattende investeringer.
- Verkstedet er ikke PKK godkjent.
- Egen opprettingshall for mindre lakkeringsjobber og bytting av knuste vindu, mm.
- Det legges opp til en frivillig opsjon på biogassanlegget som operatør kan velge å inngå direkte med AGA/Nettbuss.
  - Både saktefylling- og hurtigfyllingsanlegg
- Dieseltank på 50.000 liter og tilhører anlegget
- Vaskehallen er ikke av nyeste standard, men har gjenvinning av vann. Det går mye strøm i forbindelse med bruk av vaskehallen. Ventilasjon og varme er et problem på vinteren.
- Administrasjonsbygget har 5 kontorer og spiserom for sjåførere.

Spørsmål og svar

- Spørsmål: Hvor stor kapasitet har biogassanlegget. Hvor mange busser kan tanke på dette anlegget?
Svar fra AGA: Kapasiteten er langt høyere enn utnyttelsen i dag. 50-60 busser vil være mulig. Dette kommer litt an på hvilket driftsopplegg som velges.
- Spørsmål: Hvor lang tid tar en hurtigfylling?
Svar fra AGA: I gjennomsnitt tar det mellom 5 og 10 minutt per fylling. Det kommer an på størrelse på tanken og hvor mye som må
- Spørsmål: Kan biogassanlegget benyttes til oppvarming av verkstedlokalene.
Svar: Det har blitt gjort forsøk på å få dette til, men dette har ikke lyktes. Det har vært et trepartssamarbeid mellom huseier, Ruter og Nettbuss hvor det er investert ca 1 mill kr i ventilasjon og varmeanlegg. I dag fyres det imidlertid med strøm. Det må gjøres noen investeringer for å få til oppvarming med biogass.
- Spørsmål: Hvor lang tid tar det å saktefylle en buss?
Svar fra AGA: Å saktefylle en buss tar cirka tre timer.
- Spørsmål: Hvor mange saktefyllingsplasser
Svar fra AGA: Det er totalt 14 plasser til saktefylling.

- Spørsmål: Hvordan fungerer biogassbussene i Lommedalen?
Svar fra Nettbuss: Det er utfordringer med noe høyt turtall i rushtrafikken på grunn av mye mennesker på bussene. De nyere biogassbussene fungerer bedre enn de eldre.
- Spørsmål: Er det utfordringer med fremkommeligheten i Lommedalen?
Svar fra Nettbuss: Største utfordringen er andre trafikanter. Det kan være utfordringer med vintervedlikehold.
- Spørsmål: Skal det gjøres noe for å få til oppvarmingen av bygningene?
Svar fra Ruter: Dette er et oppfølgingspunkt som Ruter skal jobbe med fram mot utlysning.
- Spørsmål: Er vaskehall og verksted tilrettelagt for biogassbusser?
Svar: Ruter vil komme tilbake til dette.
- Spørsmål: Finnes det vanngjenvinningsanlegg tilknyttet vaskehallen?
Svar: Ja, dette fungerer tilfredsstillende.
- Spørsmål: Hva slags fyllingsanlegg for diesel er det?
Svar: Etterskrift: Dieselpumpe og kortleser er av merke Tokheim, Kortleser er DiaLog type WallBox. Alt levert av Norsk Energiteknikk AS, nytt i 2017.
- Spørsmål: Er bremseprøven godkjent
Svar: Nei. Bremseprøven benyttes, men er ikke godkjent.
- Spørsmål: Finnes det sensorer i forbindelse med biogassanlegget?
Svar: Nei, det finnes ingen installasjoner i verkstedet i forbindelse med produksjon med biogassbusser.
- Spørsmål: Hvordan er belysningen ute?
Svar: Nedre del av anlegget, fra biogassanlegget og nedover, har dårlig belysning.
- Spørsmål: Hvordan er naboforholdet?
Svar: Godt forhold til naboene. Ingen klager fra naboer.
- Spørsmål: Det selges gass til andre selskaper. Skal dette fortsette ved neste anbud?
Svar fra AGA: Renovasjonsbilene som tanker i Lommedalen, vil tanke andre steder ved anbudsoppstart. Avtalen med Bærum kommune om biogassfylling av renovasjonsbiler vil opphøre. Den vil ikke bli overført til ny operatør.
- Spørsmål: Er det mulig å registrere hvor mye biogass hver enkelt buss tankes på biogassanlegget?
Svar: Nei, ikke på saktefyllingen. Det registreres kun på hurtigfyllingen.
- Spørsmål: Ruter krever at det skal registreres forbruk per buss.
Svar fra Nettbuss: I dag benyttes det gjennomsnittsforkbruk.

- Spørsmål: Hva er kostnaden for å legge inn målere for å kunne måle hvor mye hver enkelt buss tankes?

Svar: Det koster cirka 50.000 kroner per måler.

Ringeriksveien 272A, Skui

Orientering av Bussanlegg AS, Ruter og Norgesbuss

Tilleggsopplysninger

- Anlegget eies av Bussanlegg AS
- Bygget i 1974
- Tomten er på ca. 17 mål.
- Beskjedne fasiliteter for sjåfører og trafikkleddelse.
- Totalt 44 busser på området
- 75 sjåfører er stasjonert her i dag + 20 deltidssjåfører.
- Det vil skje mye ombygging på anlegget i Skui.
- Verkstedet er per i dag ikke PKK godkjent. Brukes kun til små reparasjoner og fungerer som garasje om natten. Lager av tanker til vaskehallen, frostvæske, spylervæske og olje.
- Det er oljefyring i verkstedet i dag, men vil fjernes før anbudsoppstart. Mulig det blir en varmepumpeløsning som fyringskilde.
- Vaskemaskinene er fra 1997.
- Hybelbygget på anlegget skal rives i forbindelse med ombyggingen.
- Anlegget har 2 dieseltanker med en kapasitet på 30 000 liter hver.
- Det er tilkobling av strøm på alle plasser.
- Har vært en del utfordringer med naboene rundt, men det er jobbet med en del tiltak for å redusere belastningene for naboene. Forholdet er blitt bedre.
- Dieselregistreringssystemet lever på lånt tid og det er ikke mulig å få tak i reservedeler.
- Tankene på utsiden av vaskehallen tilhører Norgesbuss.
- Ombyggingen: Det vil bygges nytt ved siden av eksisterende vaskehall. Her vil det bygges et fullverdig verksted med to spor. Administrasjonsfasiliteter vil bygges over verksted. Bussanlegg vil prøve å optimaliserer oppstillingsplassene for å få plass til flest mulig busser. Bussanlegg har fått signaler fra Bærum kommune på at ta deler av skråningen bak anlegget ikke er en god plan ettersom marka grensa går helt inn til anlegget.
- Anlegget er tungdrevet – særlig på vinterstid. Det er trangt – særlig med parkering om natten. Utkjøring på veien i et kryss er utfordrende.

Spørsmål og svar

- Spørsmål: Har vaskehallen underspylingsanlegg?
Svar: Ja, det har den og det er i tillegg en egen såpebue.
- Spørsmål: Vil det være lurt å legge administrasjonsfasilitetene over verkstedet med tanke på bråk fra vaskehall (pumper til vaskehallene avgir mye støy)?
Svar: Bussanlegg tar med seg innspillet i den videre planleggingen av ombyggingen
- Spørsmål: Vil Bussanlegg rive eller bygge først?

Svar: Bussanlegg vil begynne med å bygge først, men de forventer at det må opp en brakkerigg i byggeperioden.

- Spørsmål: Det er oppgitt at det er 50 oppstillingsplasser i dag, vil det være mindre antall plasser etter ombyggingen?
Svar: I dag er det ca. 45 busser, 40 store busser og 5 minibusser og det er dårlig plass på natta. Den nye totalkapasiteten er ikke avklart, men vil være avklart innen anbudet sendes ut.
- Spørsmål: Hva skjer med hybelbygget etter ombyggingen?
Svar: Hybelbygget rives som en del av ombyggingen.
- Spørsmål: Hvor mange hybler er det i hybelbygget og hva er leieprisen på hyblene?
Svar: Hybelhuset inneholder 12 hybler, hvorav 11 er utleid i dag. Prisen for hyblene ligger på kr 4500 for de små og kr 6600 for de store. Hyblene har enkel standard.
- Spørsmål: Er det utfordrende å rekruttere sjåførere til området?
Svar: Ja, det er det.
- Spørsmål: Hvordan er lyssettingen på anlegget?
Svar: I tillegg til lysmastene på plassen er det lamper innunder overbygget på oppstillingsplassene
- Spørsmål: Er det ledig kapasitet på dagens trafo til etablering av el-infrastruktur til buss?
Svar: Det er ikke kapasitet på dagens trafo til å etablere el-infrastruktur til elbusser. Det må kartlegges og graves for fremføring av mer kapasitet. Men dette tar Ruter/Bussanlegg ansvar for hvis det blir behov for det.
- Spørsmål: Er det et alternativ å bygge nytt hybelhus over vaskehall/verksted?
Svar: Nei, det er ikke noen planer om det.
- Spørsmål: Ruter må være tydelige i konkurransegrunnlaget knyttet til kapasitet på strøm til anlegget?
Svar: Ruter legger opp til at det skal leveres 1 MW kapasitet inn til anlegget, men Ruter ønsker tilbakemelding på om dette er tilstrekkelig kapasitet. Ruter vil forsøke å skaffe den strømmen det er behov for.
- Spørsmål: Er det et alternativ å bygge nytt hybelhus over vaskehall/verksted?
Svar: Nei, det er ikke noen planer om det.

Slemmestadveien 100, Slemmestad

Orientering av Ruter, Kappa eiendom og Norgesbuss

Tilleggsopplysninger

- Anlegget eies av Kappa eiendom
- Bygget i 1983
- Tomten har et areal på ca. 14 mål.
- Det er 86 busser stasjonert på anlegget i dag.
- Dagens operatør har leid tilstøtende areal for parkering av ca 30 personbiler av Kappa eiendom.
- Verkstedet er ikke godkjent for PKK etter 1.1.2019
- Verksted og vaskehall har ikke gjennomkjøring
- Det er en dieseltank på anlegget på 50 000 liter som skal oppgraderes.
- Det er strømuttak til alle busser på anlegget.
- Verkstedet har 3 verkstedsspor. Det har vært noen setningsskader i bygget som er blitt utbedret.
- Vaskemaskin fungerer bra. Ulempe at det ikke er gjennomkjøring i vaskehallen.

Spørsmål og svar

- Spørsmål: Anlegget har oljefyring i dag, er det noen planer for utskifting av dette ettersom det ikke er tillatt etter 1.1.2020?
Svar fra eier: Dette vil bli bygget om, men det er ikke bestemt løsning.
- Spørsmål: Er det noen planer om å bygge ny vaskehall med gjennomkjøring.
Svar fra eier: Ingen konkrete planer, dette må i så fall komme som et forslag fra Ruter.
- Spørsmål: Er det noen konkrete planer for oppgradering av anlegget?
Svar fra eier: Ingen konkrete planer for oppgradering av anlegget, må komme som forslag fra Ruter.
- Spørsmål: Er det noen planer for å rive plasthallen ute på plassen?
Svar fra eier: Nei, det er ingen planer om rivning.
- Spørsmål: Det står tre tanker ved siden av vaskehallen, hvem eier disse?
Svar: Den store dieseltanken tilhører anlegget. Den andre dieseltanken tilhører Norgesbuss og er ikke godkjent. Norgesbuss tar med seg tanken hvis de må flytte fra anlegget. Den siste tanken er for fyringsolje som tilhører anlegget.
- Spørsmål: Hvor stor parkeringskapasitet er det på tilleggsarealet som Norgesbuss har leid?
Svar: Kapasiteten er til 30-40 personbiler.
- Spørsmål: Er det planer om å asfaltere plassen?
Svar fra eier: Nei, det er ingen planer om dette.
- Spørsmål: Hvordan er eierforholdet til tilstøtende areal rundt tomten?
Svar fra eier: Kappa eiendom eier tilstøtende areal rundt tomten.
- Spørsmål: Foreligger det noen planer om å gjøre noe med anlegget?
Svar fra eier: Nei, per i dag foreligger det ingen planer om å gjøre tiltak ved anlegget.

- Bemerkning fra deltakerne på befaringen: Det må være en del forurensning i grunnen rundt tankanlegg.

VEAS, Eternittveien, Slemmestad

Orientering av VEAS

VEAS viste [skisser](#) av to ulike løsninger for anlegget.

- Byggene på tomten skal rives i fremtiden.
- Det er planer om ny tilførselsvei på området.
- Ved inngangen til området er det et mindre karosseriverksted for buss i dag.
- Området er regulert til industri, men et biogassanlegg må også ha innregulerte hensynssoner
  - Omreguleringen forventes behandlet i kommunestyret i Asker Kommune 16. oktober.
  - Byggesøknad sendes inn etter dette.
  - Bygging er planlagt å starte i mars 2019
- Dagens biogass fra VEAS brukes til internstrømproduksjon og oppvarming. Når biogassen oppgraderes til drivstoff, erstattes oppvarmingen med en pellets-fyrkjel.
- Naboer/privatboliger finnes i noe avstandoppe på åssiden mot nordvest. Det har vært noen utfordringer med lukt fra renseanlegget hvor naboene har klaget ,men det skal være i orden nå. Prosjektleder kjente ikke til klager på støy.
  - Spørsmål. Kan VEAS garantere for tilstrekkelig med produksjon av biogass?
Svar fra VEAS. Ja VEAS kan produsere tilstrekkelig med biogass til busser. Produksjonen i dag er ca 60 gigawattimer i året (dette tilsvarer ca 6 millioner liter diesel)
  - Spørsmål: Er det mulig å sette opp flere bygg for å gjøre dette til et fullverdig bussanlegg.
Svar fra VEAS: Ja, antar at det kan la seg gjøre, men vil ikke garantere dette i dag.

Oslo, 27.09-2018